



AD-164

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

March - 2019

Sanskrit : CC-607

(9) सांख्यकारिका 9-४३

(२) व्याकरण

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : दरेक प्रश्नना गुण सरभा छे.

१ गभे ते त्रश कारिकाओ समझवो :

१४

- (9) दुःखत्रयाभिधाताज्जिज्ञासा तदपघातके हेतौ।
दृष्टे साऽपार्था चेन्नैकान्तात्यन्ततोऽभावात्॥
- (२) अतिदूरात् सामीप्यात् इन्द्रियघातात्मनोऽनवस्थानात्।
सौक्ष्म्याद् व्यवधानाद् अभिभवात् समानाभिहाराश्च॥
- (३) सत्त्वं लघु प्रकाशकमिष्टमुपप्लम्भकं चलं च रजः।
गुरु चरणकमेव तमः प्रदीपवच्चार्थतो वृत्तिः॥
- (४) सङ्घातपरार्थत्वात् त्रिगुणादिविपर्ययादधिष्ठानात्।
पुरुषोऽस्ति भोक्तृभावात् कैवल्यार्थं प्रवृत्तैश्च॥
- (५) पुरुषस्य दर्शनार्थं कैवल्यार्थं तथा प्रधानस्य।
पङ्गवन्धवदुभयोरपि संयोगस्तत्कृतः सर्गः॥
- (६) चित्रं यथाश्रयमृते स्थाण्यादिभ्यो विना यथाच्छाया।
तद्वद्विना विशेषैर्न तिष्ठति निराश्रयं लिङ्गम्॥

- ૨ સાંખ્યદર્શનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
- ૨ સાંખ્યકારિકામાં વર્ણવેલ પુરુષ-પ્રકૃતિ સંબંધની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ સાંખ્યદર્શનનો પ્રમાણ વિચાર ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
- ૩ સાંખ્યકારિકામાં વર્ણવેલ ગુણત્રયની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૪ ગમે તે બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : ૧૪
- (૧) સાંખ્યદર્શનના આચાર્યો
- (૨) ત્રિવિધમન્તઃકરણમ્
- (૩) લિંગ્ગશરીર
- (૪) સત્કાર્યવાદ
- ૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો : ૧૪
- (૧) સાંખ્ય શબ્દાર્થ સમજાવો.
- (૨) સાંખ્યદર્શનના પ્રવર્તક કોણ છે ? તેનો ઉલ્લેખ ક્યાં મળે છે ?
- (૩) સાંખ્યદર્શનના ગ્રંથોમાં કયો ગ્રંથ પ્રમાણભૂત ગણાય છે ?
- (૪) સાંખ્યદર્શન કયા રૂપ તત્ત્વોનું પ્રતિપાદન કરે છે ?
- (૫) આધ્યાત્મિક દુઃખના પ્રકારો કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (૬) દુઃખના નાશ માટેના ઉપાય જણાવો.
- (૭) અંતઃકરણ કેટલા છે ? તેના સામાન્ય ધર્મો ગણાવો.
- (૮) પ્રમાણ એટલે શું ?
- (૯) સંધિના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા કયા ?
- (૧૦) નીચેના શબ્દોની સંધિ છોડો :
- પાવકઃ, સદાચારઃ, નમસ્કારઃ, તપોવનમ્
- (૧૧) સમાસ શબ્દ સમજાવી અવ્યયીભાવ સમાસનું ઉદાહરણ આપો.
- (૧૨) સમાસ ઓળખાવો :
- ત્રિભુવનમ્, પીતામ્બરઃ